

Az óra időpontja: 2018. április 12.

Iskola, osztály: általános iskola, 5.B

Iskola neve és címe: Lemhényi Dezső Általános Iskola (1163 Budapest Hősök fasora 30.)

Tanít: Merk Johanna

Témakör megnevezése: Magyarország nagytájai

Tanítási egység (téma) címe: Északi-középhegység

Az óra (jellemző) típusa: ismétlő, összefoglaló óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- Természeti erőforrások és a társadalmi-gazdasági kapcsolatok bemutatása konkrét példák alapján.
- Példák az ásványkincsek és az ipar összefüggéseire
- Egy adott tájon természetközeli növények bemutatása a növény környezeti igényei, valamint a talaj és az éghajlati adottságok alapján.
- A térbeli tájékozódás fejlesztése valós környezetben, térképen és földgömbön
- A különböző térképek jelrendszerének megismerése, értelmezése, felhasználása az információszerzés folyamatában.
- A logikai térképolvasás megalapozása
- A földrajzi tér megismerési módszereinek továbbfejlesztése

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- Különböző kompetenciák fejlesztése
- A kommunikációs képességek fejlesztése a szövegbeli speciális jelrendszerek működésének megfigyelésével, valamint különböző jellegű információk anyagokban való célszerű kereséssel
- Szövegértelmezés gyakorlása
- Gondolkodási képesség fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések feltárása
- Ráismerő készség fejlesztése

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- A hazaszeretet elmélyítése hazai tájaink szépségeinek és értékeinek bemutatásával
- Kreativitás fejlesztése
- A közös munkában való hatékony részvétel

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új fogalmak:

- megerősítendő fogalmak: Északi-középhegység, Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Zempléni-hegység, Aggteleki-karszt, Kékes, Miskolc, Eger

b. Folyamatok:

- új folyamatok:
- megerősítendő folyamatok:

c. Összefüggések:

- új összefüggések:
- megerősítendő összefüggések:

d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:

e. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek: *anyanyelven folytatott kommunikáció, digitális kompetencia, intellektuális kompetencia, szövegértés*

f. Főbb tanulói tevékenységek: *egyéni munka, csoportos szerepjáték, térképolvasás, ismeretek felelevenítése,*

2. Szemléltető és munkaeszközök:

- *atlasz, falitérkép,*
- *Cartographia Magyarország- interaktív tanári oktató anyag*
- *Prezi bemutató*
- *projektor, számítógép*
- *tankönyv*
- *előre nyomtatott segítő cetlik*
- *tábla*

3. Felhasznált irodalom

- **Kerettanterv** az általános iskola 5-6. osztálya számára (természetismeret)
- **NAT** (Nemzeti Alaptanterv) 2012.
- **OFI** Újgenerációs tankönyv, Természetismeret- 5.osztály
- **MOZAIK** Természetismeret - 6.osztály
- **CARTOGRAPHIA** Földrajzi atlasz az 5-10. évfolyam számára

4. Mellékletek jegyzéke

- **Prezi** bemutató
- **Bingo** - fogalmak és definíciók
- **„Álljon fel aki...”**- fogalmak és definíciók
- **kiosztani való cetlik tartalma**

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
1'	1. Az óra szervezése: adminisztráció, projektor bekapcsolása				
42'	2. Ismétlő óra, összefoglalás				
4'	Ráhangolódásként Igaz-hamis állítások eldöntése	Ismeret felelevenítés	Prezi vetítés	Egyéni munka	számítógép, projektor, füzet, atlasz
4'	Igaz-hamis feladat ellenőrzése - állítások indoklása, magyarázata - kitekintő kérdések megválaszolása (pl.: <i>Mi a legmagasabb pontja a tájnak?</i>) - kinek, hány jó megoldása született?	megbeszélés, ellenőrzés	Prezi vetítés	Osztály munka	számítógép, projektor, füzet, atlasz
2'	Bingo játék - előre rajzolt 3x3-as négyzet kiosztása, majd 1-9-ig a számok random elhelyezése az egyes négyzetekben		Tanári közlés	Egyéni munka	számítógép, projektor, füzet, tábla
6'	szabályok ismertetése, 9 állítás elhangzása - 2. Bingo megszerzéséig tanár mondja az egyes állításokat, ezt követően megfordul a kérdezz-felelek és a diákok határozzák meg a megmaradt fogalmakat, tanári utasítás után	Ismeret felelevenítés	Tanár-diák közlés	Frontális osztálymunka	füzet, atlasz, előre meghatározott fogalmak és definíciók
2'	„Álljon fel aki...!” - fogalmak kiosztása 11 diáknak, → ismerkedés kiosztott fogalmakkal (csak az adott személy, aki fogalmat kapott) , közben szabályok ismertetése		Tanári közlés	Egyéni munka	„cetlik” a fogalmakkal, atlasz
8'	Egyes állítások elmondása → a magára ismerő diák feláll, de nem mondja meg „ki ő”, azt osztály többi tagjának feladata, hogy rájöjjenek, ki lehet ő és miért állt fel. (6 állítás) Ezt követően a maradék 5 diák egyenként feláll, és egy-egy igaz állítást mond a saját cetlijén található fogalomról, az osztály feladata ugyanúgy rá jönni a helyes fogalomra.	Új ismeretek megerősítése, kreatív gondolkodás	Tanár-diák közlés	Frontális osztálymunka	„cetlik” a fogalmakkal, atlasz
3'	Az előző feladatból kimaradt diákok felkeresése, új cetlik kiosztása ismét fogalmakkal illetve, magassági adatokkal (<i>legmagasabb pontok</i>) - „versenyző-bíró” szerepkör ismertetése aki kijön a cetlivel ő „versenyző”, a többiek a „bírók” → atlaszsal ellenőrzik a tábla előtt dolgozók megoldásait és jelzik, ha nem jó egy-egy megoldás		Tanári közlés	Egyéni munka	„cetlik” a fogalmakkal és magassági adatokkal
5'	Első kör: Jöjjenek ki és álljanak mellém az Északi-középhegység „fő részei” csapásirány szerint (7 diák) → ellenőrzés, majd leülhetnek utána Második kör: Jöjjenek ki az egyes tájak „legmagasabb pontjait” jelző cetlivel rendelkező diákok egyenként, mondják meg „kik ők?” és álljanak csapásirány szerint sorrendbe. Harmadik kör: Maradnak a legmagasabb pontok, akik magasság szerint növekvő sorrendbe állnak.	Szemléltetés, gondolkodás fejlesztése, térképi adatok gyakorlatban történő hasznosítása, alkalmazása	Tanári közlés	Frontális osztály munka és egyéni munka	Prezi, számítógép, Cartographia interaktív oktató anyag (<i>térkép kivetítőn</i>)
4'	Activity: 5 diák egyesével kijön a táblához, és a tanár utasítására mutogatja, rajzolja, vagy magyarázza a kért fogalmakat → a fogalmak egy témakör köré csoportosulnak → a játék után tisztázni, mi volt a fő témakör (gazdasági élet az	Kreatív gondolkodás	Tanár-diák közlés	Egyéni munka, osztály munka	Activity-hez szükséges fogalmak

	Északi-középhegység területén), miért ezek az ágazatok alakultak ki (éghajlati adottságok, domborzat stb.)				
4'	Kakukktojás keresése (4 kakukktojás) - indoklás - más lehetséges megoldások magyarázata	Logikai gondolkodás fejlesztése	Prezi vetítés	Osztály munka	Számítógép, projektor
2'	Óra zárása				
1'	Tanulói feladatok kijelölése: - megtanulandó tankönyvi részek ismertetése	Feladat kijelölés	Tanári közlés		tankönyv
1'	Tanulói órai munka értékelése: - szorgalmas órai munkáért járó kis ötösök beírása	Értékelés	Tanári közlés		

Mellékletek:

PREZI bemutató: http://prezi.com/fcyewnc3bexn/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

Bingo-játék:

1. **Aggteleki-cseppkőbarlang:** A Baradla-barlang Magyarországon elhelyezkedő részeként, gyönyörű karsztos formáival várja a turistákat.
2. **Mátra:** Második legmagasabb pontja, Galya-tető
3. **Kékes:** Magyarország legmagasabb pontja (1014 m)
4. **Zempléni-hegység:** Az Északi-középhegység legkeletibb tagja. Híres borászatairól. (Tokaj)
5. **Ipoly:** Északi határfolyónk.
6. **Cukorrépa:** Fontos észak-magyarországi mezőgazdasági termény, tea ízesítéshez szükséges anyag készül belőle, máshol cukornádból.
7. **Palócok:** Észak-magyarországon élő népcsoport
8. **Csóványos:** Dunakanyartól É-ra található 938 m magasságú hegycsúcs
9. **Pilis:** A Börzsöny ikertestvére, a Dunántúli középhegység mostohája

„Álljon fel aki...”:

Cetlin szereplő fogalmak:

- **Bodrog**
- **Bükk**
- **Mátra**
- **Eger**
- **Hollókő**
- **Aggteleki-cseppkőbarlang**
- **Tokaji-borvidék**
- **vulkanikus kőzet**
- **mészkö**
- **Ipoly**
- **Sajó**
- **Istállóskő**
- **Miskolctapolca**
- **Foltos szalamandra**
- **Bányászat**

Álljon fel aki:

- ... az Északi-középhegység nyugati határát képezi, és a Dunába ömlik (Ipoly)
- ... az Északi-középhegységben tagja a Világörökség részének (Tokaji borvidék, Aggteleki cseppkőbarlang, Hollókő)
- ... a 2 legmagasabb átlagmagasságú hegység (Bükk és Mátra)
- ... a 2 kőzet típus, mely felépíti az északi-középhegységet (vulkanikus, mészkö)
- ... akik jelentősebb folyók az Északi-középhegységben (Ipoly, Bodrog, Sajó)

Igaz állítások: (tehát nekik, maguknak kell egy IGAZ állítást megfogalmazni a fogalomról)

- **FOLTOS SZALAMANDRA; EGER; ISTÁLLÓS-KŐ; MISKOLCTAPOLCA; BÁNYÁSZAT**

Cetlik (aktív játékhoz)

- Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Cserhát, Aggteleki-karszt, Zempléni-hegység (2x, különböző színben)

- Börzsöny (938m), Bükk (959m), Mátra (964m), Cserehát (652m), Zempléni-hegység (894m),Mátra (1014m)

Activity-hez szükséges fogalmak:

- *MUTOGATNI*: favágó; síelő
- *ELMAGYARÁZNI*: gyógyfürdő, mezőgazdaság; térkép (*turistatérkép*)
- *RAJZOLNI*: szőlő (*borászat*), iránytű

Kakukktojás:

- *Egerszalók, Miskolctapolca, Fátyol-vízesés (Szilvásvár), **Aggteleki-cseppkőbarlang***
- *Börzsöny, **Budai-hegység**, Bükk, Országos kéktúra (Hollóházától Nagymarosig)*
- ***Duna-Dráva NP**, Duna-Ipoly NP, Aggteleki NP, Bükk NP*
- *borászat, Egererdő Zrt., síelés, **busójárás***